Entwickelung der heutigen Idee des Ständestaates. 45 str., 1·50 M.

Sartorius C.: Sammlung von Reichsgesetzen staats- und verwaltungsrechtlichen Inhalts. 12. vyd., 1098 str., 8·50 M.

Schlegelberger F.: Das Recht der Neuzeit. Ein Führer durch das geltende Recht des Reichs und Preußens von 1914—1935. 10. vyd., 5 M.

Schuschnigg K.: Die Verfassung des Bundesstaates Österreich. 6. vyd., 168 str., —·90 M.

Siriex P.: Le régime parlementaire anglais contemporain. 247 str., 40 fr.

Slovník veřejného práva, III. díl. 960 str., 300 Kč.

Sombart W.: Deutscher Sozialismus. 347 str., 4·80 M.

Steichele A.: Das deutsche Staatsangehörigkeitsrecht, 69 str., 2·70 M.

Stuckart W.: Nationalsozialismus und Rechtserziehung. 83 str., 1·50 M.

Špala V.: Abecední seznam platných norem od nejstarších let do nejnovější doby vztahujících neb dotýkajících se působnosti politických a školních úřadů, jakož i samosprávných v Čechách. 167 str., 10 Kč.

Štafl A.: Stavební řád pro Čechy. 620 str., 62 Kč.

Thüssen E.: Das richterliche Prüfungsrecht bei Notstandsmaßnahmen unter besonderer Berücksichtigung des Staatsgerichtes. 39 str., 1·50 M.

Varangot A.: La substitution du préfet et du sous-préfet au maire. 125 str., 20 fr.

Wasmund G.: Die Nichtangriffspakte. 126 str., 5 M.

Wels H.: Staat und Volk. 83 str., 1·40 M.

Westphalen - Fürstenberg: Das Problem der Grundrechte im Verfassungsleben Europas. 253 str., 15 M.

DENÍK

Útoky na právnickou fakultu Karlovy university a na autonomii vysokých škol.

Zahájil je profesor S o m m e r brožurou »Od Bohuše Riegra k Theodoru Saturníkovi«. Protože jde o příliš cenné statky, aby si profesorský sbor napadené fakulty ukládal reservu, usnesl se tento sbor na připojeném p r o h l á š e n í, na něž reagoval prof. Sommer v Nár. listech z 5. června 1935 pod názvem: Znásilněná fakulta. I tento projev otiskujeme. Protože věc zajímá širší odbornou veřejnost, zabýváme se jí zde redakčně.

Projevu Sommrova ochotně využila část žurnalistiky české i německé. Překvapilo, že do sporu zasáhl také prof. W e y r, nevyčkav, jak se zachová profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university.

W e y r napadl právnickou fakultu pražskou v Časopise pro právní a státní vědu 1935, str. 251 a 252. Citujeme zde některá místa: »*To by byla pěkná autonomie vysokých škol, která by vedla k podobnému c e c h o v n í m u chápání fakult a profesorských sborů. Jak S o m m e r tak E n g l i š mluví o »cechu« a oba mají pravdu.*« »*Tyto kasty způsobují také, že cech má přirozenou tendenci po minimální početnosti*«. »*Ideálním případem byl*

by proto cech s jediným členem, který by všecko sám odzkoušel a na konci své akademické dráhy navrhl — primo et unico loco — svého nástupce.« »V hořejších citátech praví Sommer, že pražská fakulta má býti přední fakultou státu. Jestliže tato přednost měří se výší zkušebních tax, jež lze z fakultního p o d n i k u (u Weyra neproloženo) vyzískat, tak je Praze zajištěna.«

K posouzení takového způsobu psaní stačí uvésti, že tentýž W e y r, který se nyní proti naší fakultě dovolává Engliše, v témž Časopise 1929, str. 54 napsal o pražské fakultě, která habilitovala jeho žáka Neubauera (referenti Hoetzel a Hora), m. j.: »Z toho nutno se nejen radovati, n ý b r ž t o s l u š í j a k o p r o j e v a p ř í k l a d v z á c n é o b j e k t i v n o s t i a v ě d e c k é v e l k o r y s o s t i p o z á s l u z e v ý s l o v n ě z d e k o n s t a t o v a t i« (proloženo u Weyra).

K e k r i t i k á m S a t u r n í k o v a s p i s u píše bělehradský profesor T a r a n o v s k ý (Archiv za pravne i društvene nauke 1935, str. 356 násl.): »Máme před sebou 3 recense: od Jana K a p r a s a (Sborník XXXII, str. 347—357), Fr. Č á d y (Český časopis histor. XL, str. 381—389) a Rudolfa R a u s c h e r a (Několik úvah, Sborník právnické fak. univ. Komenského v Bratislavě č. 9, 1934). V prvé posouzeny jsou s plnou objektivností jak positivní tak negativní stránky spisu; v druhé vytčeny jsou p o u z e omyly a nedopatření, což recensent, jak praví, měl za svou povinnost, ale v mírném tónu vědecké diskuse; v třetí (R a u s c h e r o v ě) je tento ráz úplně potlačen a místo toho nastupuje v á l e č n ý ú t o k n a s p i s i s p i s o v a t e l e, což nejméně sluší formě fakultní publikace, v níž je recense otištěna. V tomto a vůbec v každém případě je kritická recense tím přesvědčivější a cennější, čím více zachovává tón objektivní, vyrovnané a mírné vědecké diskuse.«

Upozorňujeme na kritickou recensi Saturnikova spisu z péra člena zdejší německé university Josefa P f i t z n e r a (Historische Zeitschrift, sv. 151, fasc. 21), kde čteme m. j.: »Sein g r o ß a n g e l e g t e r Versuch ist in der Hauptsache gelungen.« »Auf die Hervorhebung strittiger Punkte und auf die Richtigstellung von Einzelheiten soll hier grundsätzlich verzichtet werden, um den g u t e n E i n d r u c k nicht zu stören, den, trotz aller abweichenden Meinungen namentlich Kadlec gegenüber, beide Werke, das des Lehrers wie des Schülers, hinterlassen.«

Prohlášení profesorského sboru právnické fakulty Karlovy university.

Prof. Sommer vydal brožuru s názvem »Od Bohuše Riegra k Theodoru Saturníkovi. Zároveň příspěvek k autonomii vysokých škol«, v níž reagoval

Odpověď prof. Dr. O. Sommra.

Znásilněná fakulta.

K prohlášení pražské právnické fakulty, uveřejněnému v Národních listech z 2. VI., poznamenávám:

způsobem v dějinách právnické fakulty Karlovy university ojedinělým na návrh profesorského sboru, aby byl profesor Saturník jmenován řádným profesorem dějin slovanského a středoevropského práva. Jeho brožura dala podnět k útokům na profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university a na autonomii vysokých škol vůbec, jež se objevily v »Bohemii« z 12. V. t. r. pod nadpisem »Krach an der Prager Tschechischen Rechtsfakultät« a v Lidových novinách z 18. V. t. r. pod nadpisem »Nač není samospráva vysokých škol. Varovný hlas o poměrech na pražské právnické fakultě.«

Profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university, pokládaje autonomii vysokých škol za nejvhodnější její organisační formu u srovnání s jinými systémy, které se uplatnily dříve a které se zejména uplatňují v přítomné době ve státech, jež opustily demokratický režim, je nucen k její obraně i k ochraně své cti učiniti toto prohlášení:

Nutným korelátem řádného funkcionování vysokoškolské autonomie je právo kritiky; musí však jíti o kritiku objektivní a vedenou pouze vědeckými ohledy, třebas odmítavou. Takovou kritikou však není veřejný výpad prof. Sommra na profesorský sbor právnické fakulty Karlovy university. Ze Sommrovy kritiky Saturníkova spisu, na jehož základě stal se návrh profesorského sboru, vyplývá, že tento spis nemá vůbec právně historické ceny, ježto Sommer nalézá v něm pouze

1. Pokud jde o jmenování prof. Saturníka, netajil jsem se nikdy svým názorem o nedostatečnosti jeho spisu. S jmenováním jeho řádným profesorem jsem nikdy nesouhlasil, nýbrž přijímal jsem je, ustupuje teroru, jako nutné zlo, a to ještě jen pod podmínkou, že současně s ním bude jmenován jiný profesor plně kvalifikovaný. Tím byl podle názoru zesnulého profesora Stiebra i profesora Kaprasa bratislavský profesor Rauscher, stejně dobře kvalifikovaný jak v oboru dějin práva

stránky přijatelné »s hlediska kulturní historie, nebo jakési právnické beletrie«. Na takovém podkladě by nebylo lze vůbec učiniti návrh na jmenování řádného profesora. Profesorský sbor naproti tomu prohlašuje, že uvažoval při návrhu na jmenování Saturníka řádným profesorem svědomitě, obdobně jako činí v jiných případech, otázku vědecké kvalifikace a došel ke kladnému závěru; nemohla na něho zůstati při tom bez vlivu také skutečnost, že profesora Saturníka habilitoval a na mimořádnou profesuru navrhl zesnulý nestor slovanských právních historiků a rigorosní posuzovatel profesor Kadlec. Pokud neakceptovala většina sboru návrh komise, jenž se týkal odlišného učebního oboru, nešlo tu, jak by nepřímo ze Sommrova líčení vyplývalo, o znásilnění odborníků neodbornou většinou, ježto komise nebyla složena veskrz z odborníků, a většina měla ve svém středu zástupce nejširšího historického oboru, který právě zde přicházel v úvahu. Profesorský sbor konstatuje však také, že profesor Sommer sám jako člen komise souhlasil s jmenováním profesora Saturníka řádným profesorem na podkladě tohoto spisu. (Spor byl pouze o učebný obor.) Buď tedy profesor Sommer uznával, na rozdíl od mínění, jež předkládá ve své brožuře širší neinformované veřejnosti, při jednání v komisi kladné stránky Saturníkova spisu a nepravdivě informuje nyní veřejnost, anebo souhlasil proti svému přesvědčení, jen aby umožnil středoevropského, tak slovanského. Potvrdilo mi to několik zahraničních autorit polských, jihoslovanských i německých. Vedle Rauschra nezdál se mi Saturník pro fakultu a její vyučování tak nebezpečný. Bohužel se mi nepodařilo »vnutiti« tento názor většině. Na svou omluvu uvádím, že jsem jako děkan fakulty při projednávání této věci neměl práva hlasovacího.

Většina profesorského sboru byla totiž rozhodnuta obsaditi profesorem Saturníkem stolici dějin práva středoevropského, ač profesor Saturník z tohoto oboru nemá jediné práce a jeho poslední kniha po té stránce byla jednomyslně odmítnuta českou i cizí kritikou. Nelze snad vážně bráti názor, že by na zdůvodnění Saturníkova jmenování stačila skutečnost, že »připravuje pro nejbližší dobu učebnici dějin práva středoevropského«. Mínění nejširšího odborníka, jehož se sbor dovolává, prof. Hobzy, nepadá při tom na váhu, poněvadž se námitkami proti Saturníkově práci vůbec neobíralo. Tvrdí-li profesorský sbor, že uvažoval při návrhu Saturníkově svědomitě, proč neuveřejní vedle odmítavého posudku prof. Kaprasa svůj svědomitě uvážený návrh? Profesor Saturník jako redaktor Sborníku by to jistě rád publikoval.

Profesor Saturník fakticky opouští stolici slovanského práva, zřízenou za Rakouska pro prof. Kadlce, a přechází na cizí obor, který ho svými učitelskými a zkušebními povinnostmi cele zaujme. Fakulta zrušuje

pozdější povolání druhého profesora právních dějin z Bratislavy, jehož povolání nepokládala většina profesorského sboru za vhodné. Tu však stíhá právě jej výtka, kterou adresuje neprávem a lehkomyslně profesorskému sboru, že při návrhu na jmenování profesora Saturníka nerozhodovaly vědecké důvody, nýbrž jiné okolnosti. V obou případech se diskvalifikoval profesor Sommer pro úlohu objektivního soudce nad personální politikou profesorského sboru.

V této funkci, kterou si osobuje, vytýká profesor Sommer profesorskému sboru silnou tendenci k exklusivitě, přirovnávaje jej k uzavřenému cechu, z čehož vyčetl denní tisk výtku, že se doplňuje profesorský sbor výlučně sám ze sebe bez zřetele na vědeckou kvalifikaci. K tomu konstatuje profesorský sbor, že je veden při všech návrzích ať habilitačních, nebo jmenovacích jedině a pouze ohledy kvalifikačními. Není pravda, že tyto ohledy neplatily pro domácí učitelské síly. Profesoru Sommrovi jest jistě dobře znám z nedávné doby případ, kdy byl již předem odmítnut pokus o dosažení profesury domácí silou, ježto nebylo tu dostatečného kvalifikačního podkladu. Profesorský sbor nedá se však také ovlivňovati jakýmikoliv jinými motivy odkudkoliv zvenčí a rovněž ani veřejnými výpady, jimiž by chtěl jednotlivec vnucovati svou vůli většině. Není pravdou dále, že by se profesorský sbor nevěcně uzavíral. Neuzavírá se ani silám, sledujícím vědecké směry výlučně jinde (v Brně) tak stolici slovanského práva v Praze, jež se honosí tím, že je střediskem slavistických studií. Snad by se to dalo snésti, kdyby bylo nezbytí. Avšak v Brně i Bratislavě sedí řádný profesor dějin práva středoevropského, za něhož by obě tyto fakulty nalezly dostatečné náhrady i v Praze.

4. Profesorský sbor stojí ve svém prohlášení na falešné frontě. Vytrhl do pole, aby obhájil proti domnělým útokům své jmenovací návrhy, a nepozoruje, že »útok« mířil jinam. Nejde o ten který jmenovací návrh, nýbrž o zásadní postoj fakulty k obsazování stolic. »Odůvodnit« se dá každý návrh, to ukazuje případ Saturníkův téměř s experimentální přesností. Avšak nejde o to, zda ten který domácí návrh jest odůvodněn, nýbrž o to, jak sbor k tomu přišel, že navrhuje právě domácí sílu.*) Proto patrně není v prohlášení fakulty ani slova o oněch šesti uprázdněných stolicích, jež si sbor »domácí silou« vyřídil. Toto nepochopení, kam směřují mé výtky, mohl si sbor snad ušetřiti, kdyby nebyl své prohlášení připravoval v tajném konventiklu, vyloučiv mne nadto z příslušného jednání sboro-

*) *Poznámka redakce:* K této věci zaujal profesorský sbor jasné stanovisko ve svém prohlášení (5. odstavec, zejména jeho poslední věta), v. na str. 432 a 433.

pěstované (případ habilitace Dr. Neubauera profesorem Hoetzlem), neuzavírá se ani doplnění z jiných universit. Důkazem toho bylo právě povolání profesora Sommra z Bratislavy. Profesorský sbor, nemaje ve svém středu jiného romanistu, povolal jej přes to, že nevykazoval tak rozsáhlou literární vědeckou činnost, jakou při »soběstačném« doplňování, které profesor Sommer profesorskému sboru tak silně vytýká, musil a musí prokázati obvykle každý člen tohoto sboru k dosažení řádné profesury na právnické fakultě v Praze. Před dvěma lety byl pak povolán z Bratislavy druhý romanista profesor Boháček.

Profesorský sbor však nesdílí názor, který vyplývá ze Sommrových dedukcí, že sesterské university Masarykova a Komenského mají býti deklasifikovány na university druhého řádu tím, že by byly pro členy učitelského sboru pouhými přípravkami pro profesuru v Praze. Právnická fakulta Masarykovy university, utvořivši se svým od Prahy odlišným způsobem vědeckého badání svérázné ovzduší, dobyla si jistě osobitého místa ve vědeckém světě a nezaslouží si takové deklasifikace. Právnická fakulta Komenského university má vynikající poslání národní a politické, které vylučuje, aby jí bylo zásadně používáno k pokusům s učitelskými silami, které dosud vědecky i pedagogicky nevyspěly. Někdy též nelze také povolati vynikající representanty určitého oboru z jiných fakult z toho důvodu, že by tam vého a prohlásiv debatu za přísně důvěrnou. Postup tento vnukl patrně sboru slepý obdiv pro demokratický režim. Sbor mne soudil, aniž mne slyšel, což je pozoruhodný postup učitelů práv.

5. Jediný klad prohlášení sboru má. Veřejnost dovídá se tu po prvé, jaké jsou důvody, pro něž si pražská fakulta odpírá »vynikající representanty z jiných fakult« a spokojí se s »učitelskými silami, které dosud vědecky i pedagogicky nevyspěly«.

nebyla za ně rovnocenná náhrada, a že by tím utrpěla žádoucí soutěživost fakult.

Paušální obvinění o způsobu projednávání habilitací a jmenovacích návrhů odmítá profesorský sbor jako nedoložená, jsa si vědom, že postupuje vždy při těchto úředních aktech s plnou svědomitostí, rigorosností a nestranností.

Profesoru Sommrovi neukládá nikdo větší odpovědnost z činů kolegia, než jakou sám převzal svým jednáním a hlasováním. Pokud jde o odpovědnost sboru jako celku, přejímá ji tento plně, a jsa si vědom korektnosti svého postupu, neobává se nijak memoirového a dokumentárního materiálu, jímž Sommer vyhrožuje. Profesor Sommer si jistě neuvědomil, mezi jaké osoby by vstoupil, když vyhrožuje soukromými zápisky memoirovými.

2. K výtce paušálních obvinění o projednávání habilitací a jmenování doporučuji pozornosti sboru na př. VI. ročník Československého knihkupce, čís. 23, ze 7. VI. 1929, kde v rubrice »Co týden dal« nalezne spis, na nějž byl jeho autor habilitován již 21. XII. 1928. Tento habilitační spěch je tím pozoruhodnější, že — dokud jsme měli universitu jednu — táhly se u nás habilitace někdy tak, že hned po převratu bylo navrženo stanoviti lhůtu, do níž musí fakulta habilitaci vyříditi. Mohl bych ze své paměti (tak zv. materiál memoirový!) dolíčiti, jak k tomuto obratu pražské praxe došlo, ale nepovažuji to za účelné. Touží-li profesorský sbor po dalších dokumentech, nalezne je ve svých aktech, a jsem ochoten pomoci mu při hledání.

3. Profesorský sbor tvrdí, že vyhrožuji soukromými zápisky memoirovými. Konstatuji, že jsem o soukromých zápiscích vůbec nemluvil a že jsem nikomu nevyhrožoval. Naopak jsem prohlásil, že si ukládám všemožnou reservu, a mluvil jsem jen o těch věcech, k nimž mne vyprovokoval Saturník. Fakulta zdá se býti poněkud nervosní, když se cítí ohrožena existencí fakt, pro něž někdy nemám jiného důkazu než svou paměť.

Zůstávám nadále přesvědčen, že touto cestou kope pražská právnická fakulta vysokoškolské autonomii hrob. Je o tom se mnou přesvědčeno mnoho

významných příslušníků naší vědecké obce. Jsem tedy se svým stanoviskem ve velmi dobré společnosti. Pražské fakultě ovšem póza obhájce autonomie jaksi nesluší.

Z odpovědi prof. Sommra jasně vyplývá, že měl pravdu profesorský sbor, nepokládal-li ho ve svém prohlášení za objektivního kritika. Proti slovům prof. Sommra v jeho brožuře, že Saturníkova práce má pouze stránky přijatelné »s hlediska kulturní historie nebo jakési právnické beletrie«, stačí srovnati shora uvedené hlasy cizích, osobně nezaujatých odborníků. — Prof. Sommer přiznává však také plně, že padá právě na něho výtka, kterou neprávem činil profesorskému sboru, že při návrhu na jmenování Saturníka »nerozhodovaly vědecké důvody, nýbrž jiné okolnosti«. Pokládal-li prof. Sommer profesora Saturníka za »nutné zlo«, měl povinnost, zejména, když zdůrazňoval ve své brožuře, že fakulta si má býti vědoma nejen svých práv, nýbrž i povinností jako vědecký ústav, zaujmouti k návrhu na jmenování Saturníka řádným profesorem zcela odmítavé a nekompromisní stanovisko. Proti úřední povinnosti a vědecké pravdě není kompromisu ani »nutného zla«. Sommer však za jednání v komisi, jejímž byl členem, souhlasil, aby byl Saturník na základě kladných stránek svého spisu jmenován řádným profesorem dějin slovanského práva a ve schůzi profesorského sboru odporoval pouze rozšíření jeho učebného oboru. — Není dále správné, že jako děkan neměl hlasovacího práva. Stačí poukázati na výnosy min. školství z 29. XI. 1928 č. 152.326 a 152.332 (Placht-Havelka: Předpisy pro vysoké školy, str. 1027 a 1029), s jejichž argumentací nutno souhlasiti. Praví se v nich, že »podle správného pochopení účelu § 1 zák. z 13. II. 1919 č. 79 Sb. z. a n., a to nejen z věty první, která mluví o většině profesorského sboru, nýbrž i z věty druhé, jednající o kvalifikované menšině, vyplývá, že pro zjištění projevu vůle celého profesorského sboru je nutno, aby i děkan projevil při hlasování o kandidátech na profesuru svou vůli. Vždyť může nastati potřeba, aby jeho hlas přispěl jak k utvoření většiny, tak zvláště k utvoření kvalifikované minority, jejíž mínění požívá privilegované zákonné ochrany.« Min. školství požádalo proto všechny profesorské sbory, aby děkan vždy v takových případech svůj hlas odevzdal. — Dále prof. Sommer jako člen komise podepsal minoritní votum, podané členy komise a členy sboru, s návrhem komise souhlasícími, v němž se opětovně uznává kvalifikace prof. Saturníka pro jmenování řádným profesorem dějin slovanského práva na základě kladných stránek jeho spisu. — S politováním nutno konstatovati, že prof. Sommer pokračuje v paušálním a nedoloženém obviňování, jež profesorský sbor, pokud byla obsažena v Sommrově brožuře, kategoricky odmítl. Ve své od-

povědi tvrdí povšechně, že »ustoupil teroru«, neříkaje kdy, kde, jak a kým byl na něho teror vykonáván. Proti nesporným faktům zdá se býti prof. Sommer poněkud nervosní a jen tím se vysvětlí, že si neuvědomil, jak těžká obvinění svým neodůvodněným tvrzením pronáší. Nemoha vyvrátiti fakta, pomáhá si proti klidnému, avšak rozhodnému prohlášení profesorského sboru tónem rozčilené ironie. Tím však jen znovu dotvrzuje úsudek, že je diskvalifikován pro úlohu objektivního soudce nad personální politikou profesorského sboru.

* *
*

Korektní postup při habilitaci Turečkově.

Prof. Dr. Josef T u r e č e k sdělil redakci toto:

V brožurce »Od B. Riegra k T. Saturníkovi« se dotkl prof. Sommer otázky urychleného projednávání habilitací na právnické fakultě Karlovy university. Profesorský sbor ve svém prohlášení odmítl nedoložená paušální obvinění. V odpovědi na toto prohlášení doporučil prof. Sommer sboru, aby si na př. všiml habilitace ze dne 21. prosince 1928. Protože zmíněného dne byla potvrzena má habilitace, ujímám se slova v zájmu vědy vůbec, v zájmu fakulty, která mne habilitovala, i v zájmu vlastním. Strhávám tak roušku anonymity, ve kterou mne prof. Sommer pouhým údajem data zahalil. Anonymností mne prof. Sommer chtěl »šetřit« — a tu kvituji s povděkem jeho šlechetnost. Je také možné, že šetřil sebe neodváživ se, podobně jako už na jiném místě, napsat jména Tureček; znal totiž velmi dobře můj interes o vědeckou pravdu z mých literárních bojů.

Počátkem těchto bojů byla právě nepříznivá, a v prvé řadě osobní, kritika mé habilitační práce, vydaná Buškem přes půl roku před číslem 23. »Československého knihkupce« ze dne 7. VI. 1929, kterého se prof. Sommer dovolává.

Prof. Sommer měl b e z p o d m í n e č n o u povinnost upozorniti včas na domnělé vady postupu habilitačního. Příležitosti k tomu měl během mých literárních bojů víc než dost, zvláště když jsem na počátku své odpovědi na Buškovu kritiku konstatoval tendenční »neobvyklou kolportáž zvláštního výtisku kritiky, dokonce když separát zaslán, dávno před vyjitím příslušného čísla časopisu »Bratislava«, kde komu a v prvé řadě členům profesorského sboru, který mně — přirozeně bez účasti profesora Buška — dal plnou způsobilost pro udělení veniae docendi«. Prof. Sommer — i přes uvedený můj projev — mlčel skoro po sedm let. Mlčel také Bušek, který musel nutně míti můj spis ke své kritické činnosti.

1. Konstatuji opětně, že kritika Buškova vyšla jako separátní výtisk dávno před vyjitím čísla časopisu »Bratislava«, které přichází v úvahu.